

PRILOZI

PRILOG I - POSTUPAK ZA IZDAVANJE DOZVOLA I POTVRDA ZA MAŠINOVOĐE, ZAJEDNIČKI MODEL DOZVOLE I USKLAĐENE POTVRDE U ŽS U BiH

Opći uvjeti

U ovom Prilogu sadržano je slijedeće:

I - Model dozvole kako je navedeno u članu 4 ovog Uputstva. Navedeni oblik mora upotrebljavati pri svakom izdavanju, obnovi, ažuriranju, izmjeni ili oduzimanju dozvole za mašinovođu. Dozvola se izdaje na jednom od službenih jezika u BiH i na jednom od službenih jezika EU;

II - Model potvrde kako je navedeno u članu 4 ovog Uputstva. Ovaj se oblik mora upotrebljavati pri svakom izdavanju, obnovi, ažuriranju, izmjeni ili oduzimanju potvrde; Potvrda se izdaje na jednom od službenih jezika u BiH i na jednom od službenih jezika EU;

III - Model za kopiju potvrde koja se izdaje u skladu sa članom 17 ovog Uputstva,

IV - Model zahtjeva za izdavanje dozvole za mašinovođe u skladu sa članom 14 ovog Uputstva; obrazac zahtjeva se može upotrijebiti kao zahtjev za novu dozvolu, ažuriranje podataka u dozvoli, obnovu ili izdavanje duplikata,

V - Minimalni podaci o vođenju registra.

I Model za dozvole

1. Karakteristike dozvole

- Dozvola za mašinovođe mora imati format ID-1, utvrđen u međunarodnoj normi ISO/IEC 7810:2003 Identifikacijske iskaznice - fizičke karakteristike.
- Ne dovodeći u pitanje pravila o zaštiti podataka, mogu se samo za nacionalnu primjenu, upotrijebiti medij za pohranjivanje podataka (mikročip) kao dio dozvole, da se željezničkim prijevoznicima i upraviteljima infrastrukture omogućujući pohranjivanje informacija vezanih uz poduzeće, uključujući podatke koji će biti sadržani u potvrdi.
- Umetanje svakog takvog mikročipa mora biti u skladu s međunarodnom normom ISO 7816-1:1998 Identifikacijske iskaznice - Kartice s integriranim sklopom s kontaktima - Dio 1.: fizičke karakteristike.
- Metode za provjeru karakteristika dozvola za mašinovođe u smislu usklađenosti s međunarodnim normama, moraju biti u skladu s normom ISO/IEC 10373-1:2006 Identifikacijske iskaznice - Metode ispitivanja - dio 1.: Opće karakteristike.

2. Mjere protiv falsificiranja

U zavisnosti od metoda izrade dozvole koriste se sljedeće mjere protiv falsificiranja:

- Materijal koji se koristi za dozvole za mašinovođe osigurava se protiv falsificiranja upotrebom sljedećih tehnika (obavezna sigurnosna svojstva)
 - tijela kartica ne smiju biti fluorescentna,
 - sigurnosni uzorak pozadine mora biti izrađen tako da je otporan na falsificiranje skeniranjem, ispisom ili kopiranjem, koristeći dugin štampač s višebojnom sigurnosnom tintom te pozitivna i negativna štampa s uzorkom "guilloche". Uzorak se ne smije sastojati od primarnih boja (CMYK), mora sadržavati složeni dizajn uzorka s najmanje dvije posebne boje i uključivati mikropismo,
 - optički promjenjivi elementi moraju pružati odgovarajuću zaštitu od kopiranja i protuzakonitog mijenjanja fotografije,
 - na području fotografije, sigurnosni dizajn pozadine i fotografija se moraju preklapati najmanje na njezinom rubu (oslabljujući uzorak).
- Pored toga, materijal koji se koristi za izradu dozvola za mašinovođe treba osigurati protiv falsificiranja koristeći čiji najmanje jednu od sljedećih tehnika (dodatna sigurnosna svojstva):
 - tinte koje mijenjaju boju pod različitim uglom gledanja,
 - termokromatske boje,
 - posebni hologrami,
 - promjenjive laserske slike,
 - opipljivi znakovi, simboli ili uzorci.

3. Izgled dozvole za mašinovođe u ŽS u BiH

Izgled dozvole za mašinovođe u ŽS u BiH uključuje fontove open-type (Myriad Pro i Minion Pro) i veličinu fontova.

Dozvola za mašinovođe, mora na obje strane prikazivati podatke. Referentne boje: Pantone Reflex Blue i Pantone Yellow.

Prednja strana mora sadržavati:

- riječi "dozvola za mašinovođe" štampane velikim slovima na jezicima u BiH;
- naziv države koja izdaje dozvolu;
- znak države Bosne Hercegovine (u pozadini dozvole);
- podatke specifične za izdatu dozvolu, numerirane kako slijedi:
 - prezime(na) vlasnika dozvole. Prezime(na) se moraju poklapati s onim(a) prikazanim na pasošu/ ličnoj karti/drugim priznatim identifikacijskim dokumentima;
 - ime(na) vlasnika dozvole. Ime(na) se moraju poklapati s onim(a) prikazanim na pasošu/ličnoj karti/drugim priznatim identifikacijskim dokumentima;
 - datum i mjesto rođenja vlasnika dozvole;
 - 4a datum i mjesto rođenja vlasnika dozvole,
4b datum isteka važnosti dozvole,
4c ime nadležnog tijela koje je izdalo dozvolu,
4d referentni broj koji je poslodavac dodijelio svom zaposleniku (neobavezno);
 - broj dozvole, koji omogućuje pristup podacima u nacionalnom registru, zasniva se na identifikacijskom broju (IB). I to na sljedeći način - dvoznamenkasta oznaka IB za vrstu dokumenta je sljedeća:
 - do brojača 9 999; ako je u godini izdato više od 9 999 dozvola;
 - ako je brojač 10 000 do 19 999; ako je u godini izdato više od 19 999 dozvola;
 - ako je brojač 20 000 do 29 999;
 - fotografiju vlasnika dozvole;
 - potpis vlasnika dozvole.

Stražnja strana sadrži:

- stalno boravište ili adresu vlasnika dozvole (neobavezno);
- dodatne informacije (u poljima pod brojem "9.a") ili zdravstvena ograničenja (u poljima pod brojem "9.b") koje je odredilo nadležno tijelo. Zdravstvena ograničenja će se prikazati u kodiranom obliku;
- a. Dodatne informacije se prikazuju u poljima pod brojem 9.a, i to:
 - Maternji jezik(-ci) mašinovođe, prema klasifikaciji u upotrebi u državi,
 - Prostor rezerviran za unose države koja izdaje dozvolu, za potrebne informacije u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;
- b. Zdravstvena ograničenja se navode u poljima pod brojem 9.b. Kodovi "b.1." i "b.2." će predstavljati usklađene kodove za zdravstvena ograničenja:
 - Obavezna upotreba naočala/leća,
 - Obavezna upotreba slušnih aparata/aparata za sporazumijevanje.

Odgovarajući kod se dodaje u jedno od polja, a neupotrijebljena polja ostaju prazna.

Riječ "Dozvola za mašinovođe" štampaju se kako slijedi:

DOZVOLA ZA MAŠINOVOĐU

DOZVOLA ZA STROJOVOĐU

ДОЗВОЛА ЗА МАШИНОВОЂУ 001

DOZVOLA ZA MAŠINOVOĐU

DOZVOLA ZA STROJVOĐU

ДОЗВОЛА ЗА МАШИНОВОЂУ

1.
2.
3.
- 4a 4b
- 4c
- 4d
5.
7.

6. FOTO

BiH | БиХ

8. 9a.1

9a.2

9b.

1. Prezime - 2. Ime - 3. Datum i mjesto rođenja - 4a. Datum izdavanja - 4b. Datum isteka važnosti - 4c. Tijelo koje je izdalo dozvolu - 4d. Referentni broj - 5. Broj dozvole - 6. Fotografija - 7. Potpis - 8. Prebivalište - 9a. Dodatne informacije - 9b. Zdravstvena ograničenja

1. Презиме - 2. Име - 3. Датум и мјесто рођења - 4a. Датум издавања - 4b. Датум истека важности - 4c. Тјело које је издало дозволу - 4d. Референтни број - 5. Број дозволе - 6. Фотографија - 7. Потпис - 8. Пребивалиште - 9a. Додатне информације - 9b. Здравствена ограничења

1. Prezime - 2. Ime - 3. Datum i mjesto rođenja - 4a. Datum izdavanja - 4b. Datum isteka važnosti - 4c. Tijelo koje je izdalo dozvolu - 4d. Referentni broj - 5. Broj dozvole - 6. Fotografija - 7. Potpis - 8. Prebivalište - 9a. Dodatne informacije - 9b. Zdravstvena ograničenja

-СВИДЕТЕЛЬСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РАКОМНОТИВ - LICENCE STROJVOĐOUČHO - LOKOMOTIVFÖHRERLICENS - VERGUNGEN MACHINIST - VERGUNGEN VAN TREINBESTUURDER - TRAIN DRIVING LICENCE - VEKTRIAJHILUBA - AULJETTAJAN LUUPAIDIA - LICENCE DE CONDUCTEUR DE TRAIN - TREIBFAHRZEUGFÜHRERSCHEN - EISENBÄHNFAHRZEUG - FÖHRERSCHEN - FAHRERKAUBEISFÜR TREIBFAHRZEUGFÖHRER - АЛЕЖА МІНІСТРАВІДПОВІДНОСТІ ІКАЗУВАНЬ - CEROJNAS TOMANA TRAZACUK - PATENTE DEL MACCHINISTA - VLEČENA VOZILAČA - PRAČEBA - TRAKINGO MAŠINISTO PAŽYMEJMAS - LICENČIA TAŠ SEVOVYVOJAL FEROVIOV - FÖHRERBEVEIS - LICENČIA MACZYNIŚTY - CARTA DE MAQUINISTA - PERMIS DE MECANIC DE LOCOMOTIVA - PREUKAZ RUŠOVODČIA - DOVOLJENJE ZA STROJEVOĐU - TITULO DE CONDUCCIÓN DE VEHÍCULOS FERROVIARIOS/MAQUINISTA - FÖRARBREVIS

BiH | БиХ

1. Prezime - 2. Ime - 3. Datum i mjesto rođenja - 4a. Datum izdavanja - 4b. Datum isteka važnosti - 4c. Tijelo koje je izdalo dozvolu - 4d. Referentni broj - 5. Broj dozvole - 6. Fotografija - 7. Potpis - 8. Prebivalište - 9a. Dodatne informacije - 9b. Zdravstvena ograničenja

1. Презиме - 2. Име - 3. Датум и мјесто рођења - 4а. Датум издавања - 4б. Датум истека важности - 4ц. Тијело које је издало дозволу - 4д. Референтни број - 5. Број дозволе - 6. Фотографија - 7. Потпис - 8. Пребивалиште - 9а. Додатне информације - 9б. Здравствена ограничења

1. Prezime - 2. Ime - 3. Datum i mjesto rođenja - 4a. Datum izdavanja - 4b. Datum isteka valjanosti - 4c. Tijelo koje je izdalo dozvolu - 4d. Referentni broj
5. Broj dozvole - 6. Fotografija - 7. Potpis - 8. Prebivalište - 9a. Dodatne informacije - 9b. Zdravstvena ograničenja

[illegible]

II Model potvrde za mašinovođe

1. Sadržaj potvrde

Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture izdaju potvrde, koje stalno zaposleni ili ugovorom angažirane mašinovođe moraju nositi pri obavljanju svojih dužnosti, u skladu s članom 29. ovog Uputstva.

Postupak za izdavanje i ažuriranje potvrda vrši se u skladu sa članom 15. ovog Uputstva.

Potvrda se izdaje na jezicima navedenim u članu 6. Uputstva.

Potvrde sadrže slijedeće informacije:

- pozivanje na broj dozvole,
- prezime(na) vlasnika: prioritet treba dati glavnom porodičnom prezimenu, prezime treba biti u skladu s onima prikazanim na dozvoli,
- ime(na) vlasnika: ime treba biti u skladu s onima prikazanim na dozvoli,
- referentni broj koji je dodijelio poslodavac (neobavezno),
- datum izdavanja i datum isteka važnosti potvrde. Trajanje važnosti potvrde utvrđuju željeznički prijevoznici ili upravitelji infrastrukture koji stalno zapošljavaju ili ugovorom angažiraju mašinovođe, te uključuju u postupak koji sami objavljuju u skladu s članom 15. Ako je potvrda izdata na neodređeno vrijeme, datum isteka važnosti ostaje prazan,
- podaci vezani uz tijelo koje izdaje dozvole,
- za administrativne potrebe može se uključiti interni broj izdavaoca.

Slijedeći podaci će se numerirati na niže navedeni način:

1.1. Podaci o poslodavcu (izdavaoc potvrde)

Podaci o poduzeću koje stalno zapošljava ili ugovorom angažira mašinovođe uključuju:

- naziv poduzeća i, prema potrebi, radno mjesto (npr. depo kojem je mašinovođa dodijeljen),
- kategoriju subjekta koji stalno zapošljava ili ugovorom angažira mašinovođe: "željeznički prijevoznik" ili "upravitelj infrastrukture",
- adresu: ulica, poštanski broj, grad i država,
- lični, referentni broj mašinovođe u poduzeću. Ovo nije obavezan podatak.

1.2. Podaci o imaocu potvrde

Prikazuju se slijedeći podaci o imaocu potvrde:

- mjesto rođenja (mjesto i država),
- datum rođenja,
- državljanstvo mašinovođe,
- adresa (ulica, poštanski broj, grad i država). Ovo nije obavezan podatak.

1.3. Kategorije vozila

Kategorije i vrste vozila za koje mašinovođa ima dozvolu za vožnju prikazuju se kako slijedi:

Kategorija A

Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture mogu upotrebljavati "A" kao univerzalnu kategoriju, koja uključuje sve aktivnosti "A" kategorija: manevarske lokomotive, radni vozovi, željeznička vozila za održavanje i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje. Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture mogu pored tog ograničiti opseg potvrde na jednu ili više slijedećih vrsta:

A1= ograničenje na manevarske lokomotive;

A2 = ograničenje na radne vozove;

A3 = ograničenje na željeznička vozila za održavanje pruga;

A4 = ograničenje na sve ostale lokomotive kada se koriste za manevriranje;

A5 = ostalo, ako je ovlaštenje vezano za usluge ili vozila koja nisu uključena u prethodne kategorije. To se mora odrediti u odgovarajućem polju.

Kategorija B

Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture mogu upotrebljavati kategoriju "B" kao univerzalnu kategoriju, koja uključuje prijevoz putnika i tereta.

Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture mogu pored tog ograničiti opseg potvrde na jednu ili više slijedećih vrsta:

B1 = ograničenje na prijevoz putnika;

B2 = ograničenje na prijevoz tereta.

Kategorija za koju mašinovođa ima ovlaštenje navodi se ispunjavanjem odgovarajućeg polja ako je odabrana univerzalna kategorija ili više polja ako je odabrana jedna ili više podkategorija. Polja koja su nepotrebna ostaju prazna.

Primjeri:

A	***	***	***	***	***	Univerzalna kategorija A. Nije upotrijebljena podkategorija
A1	***	***	***	***	***	Kategorija A, podkategorija 1 (ovlaštenje za vožnju samo manevarskih lokomotiva)
A2	3	***	***	***	***	Kategorija A, podkategorije 2 i 3 (ovlaštenje za vožnju radnih vozova i željezničkih vozila za održavanje pruga)
A	***	***	***	***	5	Kategorija A, podkategorija 5 (ovlaštenje vezano uz uslugu ili željeznička vozila koje ne odgovaraju podkategorijama od A1 do A4. To treba navesti u polju "napomene")
B	***	***				Univerzalna kategorija B, podkategorija se ne upotrebljava
B2	***					Kategorija B, podkategorija 2(ovlaštenje za vožnju teretnih vozova)

1.4. Dodatni podaci

Ovaj dio je rezerviran za dodatne podatke, koji se mogu zahtijevati nacionalnim važećim propisima ili internim postupcima poduzeća.

1.5. Podaci u vezi znanja jezika

Ovdje se dodaje popis svih jezika, osim materinskog jezika, koji su potrebni za rad na odgovarajućoj infrastrukturi i koje poznaju mašinovođe te su u skladu sa zahtjevima Priloga VI. ovog Uputstva.

1.6. Ograničenja

Ovaj dio navodi ograničenja u vezi sa karakteristikama i sposobnostima mašinovođe u pogledu sadržaja potvrde (npr. vožnja dozvoljena samo danju).

Ako su ograničenja vezana uz željeznička vozila (npr. ograničenja brzine za vožnju određenih tipova lokomotive) i/ili infrastrukturu, podaci se navode u obliku teksta u polju "napomene" pored odgovarajućeg željezničkog vozila i/ili infrastrukture.

1.7. Podaci u vezi sa željezničkim vozilima

Ovaj dio navodi tipove željezničkih vozila, za koje mašinovođa ima ovlaštenje, nakon ocjene stručnih sposobnosti iz Priloga V. ovog Uputstva.

Podaci se navode u slijedećim poljima:

- polje za datum početka važnosti odgovarajuće stručne sposobnosti,
- polje za svaku vrstu željezničkog vozila.
- polja s prostorom za napomene (kako je navedeno u prethodnoj tački 1.6).

1.8. Podaci u vezi s infrastrukturom

Ovaj dio navodi infrastrukturu na kojoj je mašinovođa ovlašten za vožnju, nakon ocjene stručnih sposobnosti iz Priloga VI. tačka 1. do 7. ovog Uputstva.

Podaci se navode u slijedećim poljima:

- polja za datum početka važnosti odgovarajuće sposobnosti,
- polja za navođenje opsega infrastrukture na kojoj je mašinovođa ovlašten za vožnju,
- polja s prostorom za napomene (kako je navedeno u prethodnoj tački 1.6).

Opseg infrastrukture na kojoj je mašinovođa ovlašten voziti, opisan je u proceduri željezničkog prijevoznika za izdavanje i ažuriranje potvrde. Za svaki dio infrastrukture na kojem je mašinovođa ovlašten voziti, dodaju se odgovarajuće informacije ili ograničenja.

2. Fizičke karakteristike potvrde

Potvrda je dokument koji se može presavinuti, veličine 10 cm × 21 cm (kad nije presavinut), pri čemu ima tri vanjske i tri unutarnje stranice.

Naslovna stranica prikazuje slijedeće podatke:

- prezime(na) i ime(na) vlasnika dozvole,
- broj dozvole,
- datum izdavanja i datum isteka važnosti dopunske potvrde,
- podatke o tijelu koje izdaje dozvolu i pečat. Za administrativne svrhe može uključiti interni broj poduzeća.

Druga stranica sadrži podatke o poslodavcu/ugovornom subjektu i dodatne podatke o imaocu dozvole, pod slijedećim brojevima:

1. Podaci o poslodavcu ili ugovornom subjektu;
 2. Podaci o mašinovođi (imaocu dopunske potvrde)
- Treća stranica** sadrži:
3. Kategorije i tipove vozila,
 4. Dodatne informacije;
 5. Znanje jezika,
 6. Ograničenja.

Unutrašnje stranice sadrže vrste željezničkih vozila koje je mašinovođa ovlašten voziti (vrste, datum prve ocjene) i popis infrastrukture na kojoj je mašinovođa ovlašten voziti.

Dodatne unutrašnje stranice se mogu dodati za uključenje informacija za koje manjka prostora.

3. Mjere protiv falsificiranja

Za dopunske potvrde se upotrebljavaju slijedeće mjere protiv falsificiranja:

Tehničke mjere (najuobičajenije su logo firme, struktura papira i neizbrisiva tinta, prikaz internog referentnog broja i pečat). Sva ažuriranja moraju biti potvrđena datumom i pečatom na dokumentu te u skladu s podacima u registru.

[illegible]

III Model za kopiju potvrde

1. Opće odredbe

Željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture izdaju ovjerene kopije potvrda mašinovođama na zahtjev ili kad napuštaju posao.

U Uputstvu navedeno je na kom jeziku se izdaje potvrda.

2. Fizičke karakteristike kopije potvrde

Kopija potvrde mora biti na papiru A4 i uključivati podatke koji su numerirani kao pod tačkom II. dijelu 1. (može biti na jednoj ili više stranica) te datum kada je mašinovođa prestao voziti vozove za željezničkog prijevoznika ili upravitelja

infrastrukture, u skladu s članom 6. stav 2. i članom 17. ovog Uputstva.

Posjedovanje ovjerene kopije potvrde osigurava informacije o sposobnostima koje je stekao mašinovođa i ne predstavlja ovlaštenje za vožnju.

3. Mjere protiv falsificiranja

Mjere protiv falsificiranja ovjerenih kopija potvrda su jednake kao i za potvrde, opisane u Poglavlju II.dijelu 3. ovog Priloga.

Žo/UI

Oznaka žiga

KOPIJA POTVRDE

izdata u skladu sa članom 17. Uputstva o sertifikovanju mašincvođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u ŽS u BiH, ovaj dokument ne dopušta vožnju

Model
za ŽS u BiH

1. POSLODAVAC-UGOVORNI
ŽELJEZNIČKI
OPERATER/UPRAVITELJ
INFRASTRUKTURE

NAZIV

ŽELJEZNIČKI OPERATER ☐

UPRAVITELJ INFRASTRUKTURE ☐

Adresa

Poštanski broj i grad

Država

Referentni broj imaoca

2. IMALAC

Prezime(na)

Ime(na)

Mjesto rođenja

Datum rođenja

Državljanstvo

Adresa (neobavezno)

Potpis

3. KATEGORIJA VOŽNJE

A ☐

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

B ☐

☐ ☐

4. DODATNE INFORMACIJE

5. OGRANIČENJA

6. ZNANJE JEZIKA

7. ŽELJEZNIČKA VOZILA	OPIS		NAPOMENA	
8. INFRASTRUKTURA	OPIS		NAPOMENA	
DATUM KADA JE MAŠINOVOĐA PRESTAO VOZITI VOZOVE ŽELJEZNIČKOG OPERATERA-UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE				
TIJELO KOJE IZDAJE DOZVOLU				
Adresa				
Telefon				
Elektronska pošta				

Datum izdavanja		Potpis	
Interni referentni broj		Pečat	

IV Model za obrazac zahtjeva za dozvole za mašinovođe

1. Opće napomene

Nadležna tijela za prikupljanje podataka s ciljem izdavanja nove, obnovljene, izmijenjene ili ažurirane dozvole za mašinovođe ili njenog duplikata upotrebljavaju jedan obrazac.

Sadržaj obrasca zahtjeva

Obrazac zahtjeva sastoji se od sljedećih dijelova:

- a) Obrazac zahtjeva za dozvolu koji se ispunjava kad podnosioc zahtjeva ili neki subjekt u njegovo ime zahtjeva novu, ažuriranu, izmijenjenu ili obnovljenu dozvolu ili duplikat dozvole za mašinovođe. Usklađeni obrazac zahtjeva je utvrđen u dijelu 2.,
- b) Izjava o zaštiti ličnih podataka. U postupku za dobijanje dozvole mora biti izražena potreba za

- zaštitom ličnih podataka usklađen sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka¹
- c) Popis priloženih dokumenata koji se koristi kao kontrolni popis za dostavu potvrda ili bilo kojeg drugog dokumenta, koji pruža informacije o početnim zahtjevima za podnošenje zahtjeva za dozvolu ili o zahtjevima potrebnim za obnovu. To je navedeno u dijelu 4.
- d) Smjernice za obrazac zahtjeva za podnosioc zahtjeva i nadležna tijela. To je navedeno u dijelu 5.

¹ Zakon o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11)

2. Izgled obrasca zahtjeva

Model
za ŽS u BiH

ZAHTJEV DOZVOLE ZA MAŠINOVODU
ZAHTJEV DOZVOLE ZA STROJOVODU
ЗАХТЈЕВ ДОЗВОЛЕ ЗА МАШИНОВОДУ

Zahtjev za izdavanje dozvole za mašिनovode u skladu sa Uputstvom o sertifikovanju mašिनovoda koji upravljaju lokomotivama i vozovima u ŽS u BiH

1 KONTAKTNE INFORMACIJE NADLEŽNOG TIJELA

1.1

Nadležno tijelo kojem se podnosi zahtjev

1.2

Potpuna adresa Ulica poštanski broj, grad, država

2 PODACI O DOZVOLI I PODNOSITELJU ZAHTJEVA

2.1.

Ovaj zahtjev je za dozvolu za mašिनovode (označiti odgovarajuće polje)

2.2

Prvo izdavanje

☐

2.3.

Ažuriranje/izmjena

☐

2.4

Obnova

☐

2.5.

Duplikat

☐

2.6

Evropski identifikacioni broj (EIN) dozvole. EIN nije potreban za prvo izdavanje

2.7

Datum prvog izdavanja

2.8

Podaci o zahtjevu

2.9

Podnio podnositelj zahtjeva

☐

2.10

Podnio subjek u ime podnosioca zahtjeva

☐

2.11

Podaci o subjektu koja podnosi obrazac u ime podnosioca zahtjeva

2.12

Status subjekta

2.13

Adresa/telefonski broj/adresa elektronske pošte

2.14

Podaci o podnosiocu zahtjeva

2.15

Prezime(na)

2.16

Ime(na)

2.17

Spol

Muški ☐

Ženski ☐

2.18

Datum rođenja

Y	Y	Y	Y	-	M	M	-	D	D
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2.19

Mjesto rođenja: poštanski broj, grad

Državljanstvo

Maternji jezik

2.20	Referentni broj koji je radniku dodijelio poslodavac	
2.21	Adresa na koju se šalje dozvola	
2.22	Stalna adresa imaoca	
	FOTOGRAFIJA 2.23 Ulica/broj 	
	Poštanski broj 	
	Grad/Država 	
	Telefon 	
	Elektronska pošta 	
2.24	(rezevisano za dodatne podatke koji se prikupljaju na osnovu nacionalnog zakonodavstva)	
2.25	(rezevisano za dodatne podatke koji se prikupljaju na osnovu nacionalnog zakonodavstva)	
2.26	(rezevisano za dodatne podatke koji se prikupljaju na osnovu nacionalnog zakonodavstva)	
2.27	Izjavljujem po prijetoj kazni za falsifikovanje, da su svi podaci koje sam naveo o ovom obrazca zahtjeva i svim priloženim stranicama istiniti. Shvatam da se moj zahtjev može odbiti i/ili moja dozvola povući ukoliko se naknadno otkrije da sam dao lažne podatke ili zadržao važne pojedinosti.	
2.28	Datum 	PROSTOR REZERVISAN ZA NADLEŽNO TIJELO KOJEM SE PODNOSI ZAHTEJ
2.29	Potpis podnosioca zahtjeva 	
2.30	Interni referentni broj (neobavezno) 	
2.31	Datum zaprimanja zahtjeva 	

3. Primjeri Izjave o Zaštiti podataka

3.1. Obaveze obrađivača podataka/prava na koja pristaje podnositelj zahtjeva za dozvolu

Svi lični podaci za potrebe izdavanja dozvola za mašino vode i za ispunjenje zahtjeva u ovom Uputstvu o izdavanju dozvola mašinovodama koji upravljaju lokomotivama i vozovima u ŽS BiH, obrađuju se u skladu s zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka koji je na snazi (Zakon o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11,89/11)) što znači da se oni obrađuju isključivo za gore navedene svrhe i za vođenje registra od strane subjekta koje djeluje kao upravitelj registra. Osoba na koju se podatak odnosi ima pravo pristupa svojim ličnim podacima i pravo na ispravljanje podataka ako su netačni ili nepotpuni.

Ako bi osoba, na koju se podaci odnose, imala bilo kakva pitanja o obradi svojih ličnih podataka, mora se uputiti na subjekt nadležan za obradu podataka, u ovom slučaju nadležnom tijelu koje izdaje dozvolu.

3.2. Ovlaštenje za obradu ličnih podataka (primjer)

Osoba na koju se podaci odnose je bila obaviještena o svrsi i postupku obrade ličnih podataka te dozvoljava obradu ličnih podataka vezano uz izdavanje dozvola za mašino vode i evidentiranje podataka u Nacionalnom registru dozvola za mašino vode u skladu s ovim Uputstvom.

Datum-----
Potpis podnosioca zahtjeva-----

4. Popis dokumenata koje treba priložiti obrascu zahtjeva za dozvolu za mašino vode

DOKUMENTI KOJE TREBA DOSTAVITI ZAJEDNO SA ZAHTJEVOM ZA	Datum preuzimanja
1. NOVO DOZVOLU	
1.1. Potpisan obrazac zahtjeva	
1.2. Ovlaštenje za obradu ličnih podataka	
1.3. Dokaz o obrazovanju	
1.4. Potvrda o fizičkoj sposobnosti	
1.5. Potvrda o profesionalnoj psihološkoj sposobnosti	
1.6. Uvjerenje o izvršenoj obuci i položenom stručnom ispitu za kategoriju za koju podnosi Zahtjev	
1.7. Kopija pasoša/ priznatog nacionalnog identifikacionog dokumenta/	
2. AŽURIRANJE	
2.1. Postojeća dozvola	
2.2. Obrazloženje promjene radi ažuriranja podataka	
2.3. ...	
3. IZMJENU	
3.1. Postojeća dozvola	
3.2. Potvrda o fizičkoj sposobnosti	
3.3. Obrazloženje promjene radi ispravljanja podataka	
4. DUPLIKAT	
4.1. Izjava o razlogu za potrebu duplikata (uništena/ukradena/izgubljena dozvola/ promijenjeni)	
4.2. Dozvola, samo u slučaju da se zahtijeva duplikat zato što je dozvola promijenjena/oštećena	
5. OBNOVA	
5.1. Potvrda o fizičkoj sposobnosti	
5.2. Kopija zadnje dozvole	
5.3. Dokaz o obavljenoj stručnoj osposobljenosti (ako je primjenjivo)	
Interni referentni broj	Datum ispunjenja zahtjeva

5. Smjernice za popunu obrasca zahtjeva

Opće napomene:

- a) Ovaj obrazac zahtjeva treba uključiti kod postupaka: za izdavanje nove dozvole, ažuriranja dozvole, izmjene, izdavanje duplikata, produženja ili obnove;

- b) S ovim zahtjevom treba priložiti posebne dokumente, koji dokazuju da podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve iz člana 11. ovog Uputstva;
- c) Podatke treba dostaviti u formatu, koji je dolje niže utvrđen, radi dosljednosti s formatom podataka u registru. Kad je god moguće, datume treba navesti u obliku GGGG-MM-DD, u skladu s normom ISO 8601:2004 "Podaci i formati za razmjenu - Razmjena informacija - Prikaz datuma i vremena".
- d) Ako prikupljanje podataka u skladu s Uputstvom nije obavezno, a podatak nije prikupljen, odgovarajuće se polje ispunjava riječima "ne primjenjuje se".
- e) U skladu s nacionalnim zakonodavstvom mogu se zahtijevati dodatni podaci da se provjeri lična identifikacija. Svi dodatni podaci, koje zahtijevaju nadležna tijela, dodaju se na kraju usklađenih zahtjeva. Polja numerirana 2.24., 2.25. i 2.26. osiguravaju prostor za posebne zahtjeve; međutim, broj je ograničen na ono što je nužno.

1. Prvi odjeljak opisuje organizaciju koja izdaje dozvole

- 1.1. Prilagođava organizacija koja izdaje dozvole (ROŽ BiH ili tijelo na koje je ono ovu funkciju prenijelo).
- 1.2. Ispunite podatke o organizaciji, koja izdaje dozvole

2. Drugi odjeljak opisuje stanje dozvole

- 2.1. Označite jedno od sljedeća četiri polja da navedete razlog za zahtjev.
- 2.2. Označite to polje, ako se zahtjev podnosi za novu dozvolu, u tom slučaju treba dostaviti dokumente navedene u odjeljku 4.1.
- 2.3. Označite ovo polje ako se zahtjev podnosi za ažuriranu ili izmijenjenu dozvolu, te ispunite tekstualno polje navodeći razlog za ažuriranje ili izmjenju.
- Ažuriranje: dozvolu treba ažurirati, na primjer, ako je došlo do promjene neobaveznog podatka, kao što je lična adresa mašino vode ili referentni broj poslodavca.
- Izmjena: dozvolu treba izmijeniti ako treba mijenjati dodatni podatak ili ograničenje nakon zdravstvenog pregleda ili ako polje sadrži grešku koju treba ispraviti.
- 2.4. Označite ovo polje, ako se zahtjev podnosi za obnovu dozvole. Dozvola se mora obnoviti svakih 10 godina, pri čemu treba dostaviti novu fotografiju.
- 2.5. Označite ovo polje ako se zahtjev podnosi za duplikat dozvole, te ispunite tekstualno polje u kojem navodite razlog za zahtjev (npr. gubitak, krađa ili nenamjerno uništenje). Nadležno tijelo provjerava je li dozvola za koju se zahtijeva duplikat još aktivna i nije bila privremeno oduzeta ili povučena.
- 2.6. Evropski identifikacijski broj se dodjeljuje kad se dozvola izdaje prvi put. Ako se zahtjev podnosi za prvu dozvolu, ostavite ovo polje prazno. Dodjeljuje se državam članicama. Za dozvole u BiH upišite identifikacijski broj IB (neobavezno).
- 2.7. Ispunite ovo polje ako podnosite zahtjev za izmjenju, ažuriranje, obnovu ili zamjenu (izdavanje duplikata) dozvole.
- 2.8. Trebate navesti podnosi li zahtjev podnositelj zahtjeva ili drugi subjekt u njegovo ili njeno ime. Ovaj podatak se može upotrijebiti za praćenje zahtjeva i prema potrebi za uspostavljanje kontakta sa mašinovodom čija adresa više nije tačna.
- 2.9. Označite ovo polje ako zahtjev podnosi podnositelj zahtjeva.
- 2.10. Označite ovo polje ako zahtjev podnosi drugi subjekt.
- 2.11. Ispunite ovaj odjeljak (2.11. do 2.13.) ako zahtjev podnosi subjekt u ime podnosioca zahtjeva i navedite ime subjekta koji podnosi zahtjev.

- 2.12. Ispunite status subjekta koji podnosi zahtjev (poslodavac/ugovoreno tijelo/drugo). S tim se omogućava evidentiranje provjera kontinuirane izobrazbe, npr. u okviru sistema upravljanja sigurnošću željezničkih prijevoznika ili upravitelja infrastrukture.
 - 2.13. Ispunite adresu subjekta koji podnosi zahtjev, slijedećim redom:
Kućni broj (ako se primjenjuje)/ulica
Poštanski broj/grad
Država
 - 2.14. U sljedećem odjeljku (2.15.-2.23.) ispunite lične podatke podnosioca zahtjeva, polja 2.21. i 2.22. nisu obavezna.
 - 2.15. Ispunite prezime ili prezimena istim redoslijedom kako je navedeno u pasošu ili ličnoj karti podnosioca zahtjeva ili drugom priznatom identifikacijskom dokumentu.
 - 2.16. Ispunite ime ili imena podnosioca zahtjeva istim redoslijedom kako je navedeno u pasošu ili ličnoj karti podnosioca zahtjeva ili drugom priznatom identifikacijskom dokumentu.
 - 2.17. Označite odgovarajuće polje za navođenje spola podnosioca zahtjeva.
 - 2.18. Ovdje ispunite datum rođenja podnosioca zahtjeva.
 - 2.19. Ispunite mjesto rođenja (grad) podnosioca zahtjeva, kako slijedi:
razlikovni znak (dva znaka) države - poštanski broj - mjesto.
Ispunite:
 - državljanstvo ili državu rođenja podnosioca zahtjeva, ovisno o pravnim zahtjevima za taj podatak,
 - maternji jezik podnosioca zahtjeva.
 - 2.20. Ispunite referentni broj koji je poslodavac dodijelio zaposleniku (ovaj podatak nije obavezan).
 - 2.21. Navedite adresu na koju se šalje dozvola (adresa koju je prijavio podnosioc zahtjeva ili subjekt koji podnosi zahtjev u njegovo ili njeno ime) prikazano slijedećim redoslijedom, ako se razlikuje od redoslijeda u polju 2.13. ili polju 2.22.):
Kućni broj (ako se primjenjuje)/ulica
Poštanski broj/grad
Država
Ovaj podatak je bitan jer nadležnom tijelu omogućava da mašinovođu ili subjekt koji podnosi zahtjev u njegovo ime pita za pojašnjenje dostavljenih dokumenata ili informacija.
 - 2.22. Stalna adresa podnosioca zahtjeva koja se može navesti u dozvoli (ovaj podatak nije obavezan) slijedećim redom;
Kućni broj (ako se primjenjuje)/ulica
Poštanski broj/grad
Država
Za dodatne podatke, npr. telefonski broj ili adresu elektroničke pošte, mogu se dodati dodatna polja.
 - 2.23. Dodajte fotografiju podnosioca zahtjeva, po mogućnosti digitalnu fotografiju (poželjni format: jpeg, bmp, tiff) koji omogućava dobru oštrinu pri maloj veličini. Za obnovu zahtjeva, treba dostaviti novu fotografiju.
Međutim, dok se zahtjevi država u vezi veličina fotografija za službene dokumente mogu razlikovati, postoje specifikacije za kvalitetu portreta. One sadrže detaljne smjernice, koje se mogu sažeti kako slijedi:
 - na fotografiji se mora vidjeti cijelo lice od sprijeda, oči moraju biti otvorene,
 - na fotografiji mora biti cijela glava, od vrha kose do ramena,
 - pozadina fotografije mora biti bijele ili prljavo-bijele boje,
 - na licu ili pozadini ne smiju biti vidljive sjene,
 - izraz lica na fotografiji treba biti prirodan (zatvorena usta),
 - na licu ne smiju biti sunčane naočale s objenim lećama ili naočale s debelim okvirom, svjetlo se ne smije reflektirati u lećama,
 - osoba ne smije nositi šešir, osim ako to odobre državne vlasti,
 - kontrast i osvjetljenje fotografije mora biti uobičajeno.
 - 2.24. 2.25. 2.26. (rezervirano za dodatne podatke)
Ovaj prostor rezerviran je za unose podataka države koja izdaje dozvolu a koji se zahtijevaju u skladu sa njenim obavezujućim zakonodavstvom (npr. tu se mogu uključiti ograničenja u slučaju vremenskih nepogoda i sl.: vrijede samo za državu u kojoj je izdata dozvola).
 - 2.27. Podnosioci zahtjeva moraju u pisanom ili u elektronskom obliku dostaviti potpisanu izjavu da su podaci koje je naveo kandidat za mašinovođu istiniti. Za izjavu vrijede odredbe zakona o krivičnim postupcima u BiH koji reguliraju oblast o kažnjavanju davanja lažnih podataka kako bi se spriječili postupci krivog predstavljanja, falsificiranja dokumenata, prijevare, itd.
 - 2.28. Upišite datum potpisa zahtjeva.
 - 2.29. Ovdje dodajte originalni potpis ili kopiju potpisa podnosioca zahtjeva
 - 2.30. ROŽ BiH može ovdje dodati interni referentni broj datoteke (npr. brojač ulazne pošte).
 - 2.31. Ovdje se upisuje datum prijema obrasca zahtjeva radi provjere je li dozvola izdata u roku, utvrđenom u članu 14. stav 4. ovog Uputstva.
 - 2.32. Ovaj je prostor rezerviran za tijelo primaoca (na primjer za pečat ili drugi navod potreban za registraciju)
- ### 3. Zaštita ličnih podataka
- 3.1. Nadležna tijela moraju osigurati da su registri iz člana 22. ovog Uputstva u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11). Ovo je strogo ograničeno na podatke iz obrasca zahtjeva, kako budu prikazani na dozvoli.
 - 3.2. Zaštita podataka iz odjeljka 3.1. ovog Priloga i ovlaštenje koje potpiše podnosioc zahtjeva iz odjeljka 3.2. su samo primjeri mogućih rješenja. Oni trebaju biti u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11).
Tehnička sredstva za dobijanje ovlaštenja za obradu ličnih podataka mogu zamijeniti potpis podnosioca zahtjeva.
- ### 4. Ovaj odjeljak je povezan s dostavom dokumenata za dokazivanje podataka, vezano uz mogući status dozvole
- 4.1. Za dobijanje nove dozvole označite polje 1. u odjeljku 4. (popis priloženih dokumenata) i predložite dokumente navedene u tačkama 1.1. do 1.6. [vidjeti član 14. ovog Uputstva].
 - [1.2.] Osigurajte ovlaštenje za obradu ličnih podataka u skladu s prethodno navedenim pod 3,
 - [1.3.] Zahtjevi za obrazovanje su utvrđeni u članu 11. stav 1. ovog Uputstva,
 - [1.4.] Zahtjevi za fizičke sposobnosti su utvrđeni u članu 11. stav 2. ovog Uputstva,
 - [1.5.] Zahtjevi za psihičku sposobnost su utvrđeni u članu 11. stavu 3. ovog Uputstva,
 - [1.6.] Zahtjevi za stručnu osposobljenost su utvrđeni u članu 11. stavu 4. ovog Uputstva.
 - 4.2. Za ažuriranu dozvolu označite polje 2. u odjeljku 4. i dostavite dokumente navedene u tačkama 2.1., 2.2. ili 2.3.
 - 4.3. Za izmijenjenu dozvolu označite polje 3. u odjeljku 4. i dostavite dokumente navedene u tačkama 3.1. do 3.2. ili 3.3.
 - 4.4. Za dobijanje duplikata dozvole označite polje 4. i dostavite dokumente navedene u tačkama 4.1. do 4.2.

- 4.5. Za obnovu ili zamjenu označite polje 4.5. i dostavite dokumente navedene u tačkama 5.1. do 5.3.
- [5.3.]Dokaz o održavanoj stručnoj sposobnosti se odnosi na mašinovođe koji ne mogu biti uključeni u sistem upravljanja sigurnošću željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture ili u program za održavanje stručne sposobnosti koji organiziraju ili priznaju nadležna tijela.
- Zahtjeve za izdavanje dozvola ROŽ BiH će zaprimati 3-4 puta godišnje. Rokovi za predavanja Zahtjeva bit će objavljeni na web stranici ROŽ BiH-a.

V Minimalni podaci o vođenju registara

Minimalni podaci o vođenju registara su:

a) Podaci koji se odnose na dozvolu:

Svi podaci na dozvoli plus podaci vezani uz uvjete provjere navedeni u članovima 11. i 16;

b) Podaci koji se odnose na potvrdu:

Svi podaci na potvrdi i podaci vezani uz uvjete provjere navedeni u članovima 12., 13. i 16.

PRIOLOG II - ZDRAVSTVENI UVJETI

(1) OPĆI UVJETI

a) Mašinovođe ne smiju imati nikakvih zdravstvenih problema ili uzimati bilo kakve lijekove, droge ili preparate koji bi mogli uzrokovati:

- iznenadan gubitak svijesti,
- smanjenu pažnju ili koncentraciju,
- iznenadnu nesposobnost,
- gubitak ravnoteže ili koordinacije,
- ograničenu pokretljivost.

b) Vid

Što se tiče vida moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- oština vida na daljinu s pomagalima ili bez njih mora iznositi 1,0; minimalno 0,5 na oku u gorem stanju,
- maksimalna dioptrija korektivnih sočiva kod hipermetropija (dalekovidnost) + 5, a kod myopia (kratkovidnost) -8. Izuzeci se mogu odobriti u izuzetnim slučajevima nakon što se dobije mišljenje okuliste. Ljekar potom donosi odluku,
- vid na blizinu i vid na srednjoj udaljenosti mora biti dovoljan, s pomagalima ili bez njih,
- kontaktna sočiva i naočale su dopuštene uz redovne kontrole kod specijaliste,
- normalan kolorni vid: upotreba priznatih testova kao što je npr. Ishihara, kao i drugih priznatih testova, ako je potrebno,
- vidno polje mora biti potpuno,
- vid za oba oka mora biti efikasan; nije potrebno kada osoba ima adekvatnu adaptaciju i dovoljno kompenzacijsko iskustvo, samo u slučaju kada je osoba izgubila binokularan vid nakon početka zaposlenja,
- binokularan vid mora biti efikasan,
- prepoznavanje signala u boji: test će se temeljiti na prepoznavanju pojedinačnih boja, a ne na relativnim razlikama,
- razlikovanje kontrasta mora biti dobro,
- mašinovođe ne smiju imati progresivne očne bolesti,
- ugrađena sočiva, keratotomije i keratektomije su dozvoljene samo pod uvjetom da se provjeravaju svake godine ili u razmacima koje odredi ljekar,
- mašinovođe moraju imati sposobnost podnošenja zaslijepljenosti,
- nisu dopuštena kontaktna sočiva u boji i fotokromatska sočiva. Sočiva s UV filterima su dopuštena.

c) Uvjeti za sluh i govor

Mašinovođe moraju imati zadovoljavajući sluh potvrđen tonskim audiogramom koji obuhvata:

- Sluh dovoljno dobar da mogu voditi telefonske razgovore i biti sposobni da čuju zvučne signale i radio poruke.

Sljedeće vrijednosti bi trebalo koristiti kao smjernice:

- gubitak sluha ne smije biti veći od 40 dB na 500 i 1000 Hz,
- gubitak sluha ne smije biti veći od 45 dB na 2000 Hz, na uhu sa lošijom zračnom provodljivošću zvuka,
- da ne postoji anomalija vestibularnog sistema,
- mašinovođe ne smiju imati poremećaj govora (neophodno je da poruke može razmjenjivati glasno i jasno),
- upotreba slušnih pomagala je dozvoljena u posebnim slučajevima.

d) Trudnoća

U slučaju lošeg podnošenja trudnoće ili patološkog stanja, trudnoća se mora smatrati razlogom za privremenu zabranu obavljanja djelatnosti mašinovođe. Moraju se primjenjivati zakonske odredbe o zaštiti trudnih mašinovođa.

(2) MINIMALNI SADRŽAJ LJEKARSKOG PREGLEDA PRIJE ZAPOSŁJAVANJA

2.1. Prije stupanja u radni odnos kandidati moraju obaviti ljekarski pregled koji obuhvata:

- opći ljekarski pregled,
- pregledi senzornih funkcija (vid, sluh, percepcija boja),
- analize krvi ili urina, između ostalog radi otkrivanja šećerne bolesti, ukoliko su potrebne za procjenu fizičke sposobnosti kandidata,
- elektrokardiogram (EKG) u stanju mirovanja,
- testiranje prisutnosti psihotropnih tvari kao što su ilegalne droge ili psihotropni lijekovi, te zloupotreba alkohola koja dovodi u pitanje sposobnost za rad,
- kognitivni: pažnja i koncentracija, memorija, percepcija rezonovanje,
- komunikacija,
- psihomotorni pregled: koji obuhvata brzinu reakcije, koordinaciju ruku.

2.2. Psihička provjera za rad

Svrha takvih pregleda je pomoći u zapošļjavanju i upravljanju kadrovima. Pri određivanju sadržaja psihološke procjene provjera mora pokazati da mašinovođa kandidat nema utvrđenih psiholoških nedostataka za rad, posebno u području njegovih operativnih sposobnosti ili bilo kog bitnog faktora ličnosti koji bi mogli ugroziti sigurno obavljanje njihovih dužnosti.

(3) PERIODIČNI PREGLEDI NAKON ZAPOSŁJAVANJA

3.1. Učestalost

Ljekarski pregledi (fizička spremnost) moraju se obavljati najmanje svake tri godine do 55 godina života, a onda svake godine.

Ovlašteni ili priznati ljekar u skladu članu 20. mora češće pregledavati radnika ako to zahtijeva njegovo zdravstveno stanje.

Ne dovodeći u pitanje član 16., stav 1. odgovarajući ljekarski pregled mora se obaviti kada postoji razlog za sumnju da imaoc dozvole ili potvrde više ne ispunjava zdravstvene uvjete određene u odjeljku 1. Priloga II.

Fizička spremnost mora se redovno provjeravati te nakon svake nesreće na radu ili nakon perioda odsutnosti nakon nesreće s ozlijeđenim osobama. Ovlašteni ili priznati ljekar u skladu sa članom 20. može odlučiti da obavi odgovarajuće dodatne ljekarske preglede, a posebno nakon perioda od barem 30 dana

bolovanja. Ako je poslodavac morao povući mašinovođu iz službe zbog sigurnosnih razloga, mora u skladu članu 20. zatražiti od ovlaštenog ili priznatog ljekara da provjeri fizičku sposobnost mašinovođe.

3.2. Minimalni sadržaj periodičnih ljekarskih pregleda

Ako mašinovođa ispunjava sve kriterijume iz pregleda obavljenog prije zapošljavanja, periodični pregledi moraju uključiti minimalno slijedeće:

- opći ljekarski pregled,
- pregledi senzornih funkcija (vid, sluh, percepcija boja),
- analize krvi ili urina, između ostalog radi otkrivanja šećerne bolesti, ukoliko su potrebne za procjenu fizičke sposobnosti kandidata,
- testove na drogu kada ima kliničkih simptoma.

Osim toga, za mašinovođe starije od 40 godina potreban je i EKG u mirovanju.

PRILOG III - METODA OBUKE

Obuku kandidata za mašinovođe provode certificirane ustanove.

Stručnu obuku za osposobljavanje kandidata za "A" kategoriju mašinovođa (manevarske lokomotive, radni vozovi, željeznička vozila za održavanje i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje) i, "B" kategoriju mašinovođa (prijevoza putnika i/ili tereta) mogu da provode:

- upravitelji infrastrukture,
- željeznički operateri,
- centri za obuku.

Ustanove koje sprovode program osposobljavanja, moraju za izvođenje stručnog osposobljavanja ispunjavati slijedeće:

(1) Stručni uvjeti:

1. Stručna osoba za obuku iz stručno-tehničkih predmeta mora imati najmanje obrazovanje inženjer/diplomirani inženjer (ili završen ciklus visokog obrazovanja sa minimum 180/240 ECTS bodova) odgovarajućeg usmjerenja, najmanje pet godina iskustva na radnim mjestima službi koje organiziraju rad za mašinovođe, mora imati odgovarajuće rješenje, mora se pridržavati plana i programa koji se odnosi na radno mjestu za koje se kandidat osposobljava (Prilog IV);
2. Predavač praktične obuke i vještina mora imati najmanje obrazovanje inženjer/diplomirani inženjer (ili završen ciklus visokog obrazovanja sa minimum 180/240 ECTS bodova) odgovarajućeg usmjerenja, najmanje pet godina iskustva na radnim mjestima koje organiziraju rad za mašinovođe, mora da posjeduje odgovarajuće rješenje za obavljanje praktične obuke i mora se pridržavati nastavnog plana i programa koji se odnosi na radno mjestu za koje se kandidat osposobljava (Prilog IV);

(2) Minimalni materijalni uvjeti su:

1. Adekvatan prostor za obavljanje stručnog osposobljavanja sa garantiranim minimalnim uvjetima za rad (1,5 m² radnog prostora po kandidatu, odgovarajuća oprema i tehnička oprema za prikazivanje sadržaja programa stručnog osposobljavanja);
2. Pristup odgovarajućim sredstvima (željeznička vozila, signalno-sigurnosni i telekomunikacioni uređaji, stabilna postrojenja električne vuče,...), gdje je u teorijskom dijelu osposobljavanja predviđena praktična nastava;
3. Stručna osoba za obuku mora kandidatima da omogućiti kupovinu, ili korištenje stručne literature i

važići ažuriranih propisa u elektronskoj ili pisanoj formi.

(3) Organizacioni uvjeti su:

1. Stalno praćenje aktivnosti vezanih za osposobljavanje, ocjenjivanje sposobnosti i certificiranje o obavljenom teoretskom ispitu, u okviru standarda kvaliteta;
 2. Realiziranje procedura za stjecanje i provjeru stručnog znanja i sposobnosti kao i za izdavanje uvjerenja o završenom stručnom ispitu;
 3. Čuvanje dokumentacije o rezultatima nezavisnog ocjenjivanja i dokumentaciju o nedostacima koji su utvrđeni pri nezavisnom ocjenjivanju.
- (4) Odobrene planove i programe stručnog osposobljavanja kandidata za: "A" kategoriju mašinovođa (manevarske lokomotive, radni vozovi, željeznička vozila za održavanje i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje) i, "B" kategoriju mašinovođa (prijevoza putnika i/ili tereta) od strane ROŽ BiH,
- (5) Odobrenje od nadležnih ustanova za obrazovanje zavisno od teritorije na kojoj se obrazovanje i osposobljavanje provodi.

Kandidati za mašinovođe mogu biti za radna mjesta:

- za mašinovođe "A" kategorija: manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje,
- za mašinovođe "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje (vozač pružnog vozila),
- za mašinovođe "B" kategorija: prijevoza putnika i/ili tereta.

Kandidat podnosi Zahtjev za obuku. Zahtjev mogu podnijeti kandidati koji prilože odgovarajuću diplomu o završenom minimalnom potrebnom obrazovanju i to:

- za mašinovođe "A" kategorija: manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje - uspješno završeno srednje stručno obrazovanje željezničkog smjera ili tehničkog smjera,
- za mašinovođe "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje (vozač pružnog vozila) - uspješno završeno srednje tehničko obrazovanje,
- za mašinovođe "B" kategorija: prijevoza putnika i/ili tereta - uspješno završeno srednje stručno obrazovanje željezničkog smjera ili tehničkog smjera.

Obuka, osposobljavanje kandidata sastoji se:

1. iz upoznavanja i provjere poznavanja propisa o ličnoj sigurnosti i zaštiti na radu,
2. iz upoznavanja i provjere teorijske osposobljenosti i
3. upoznavanja i provjera praktične osposobljenosti.

Prvo se provodi upoznavanje i provjera iz propisa o ličnoj sigurnosti i zaštiti na radu. Potom slijedi teoretsko osposobljavanje kandidata, zatim provjera teorijske osposobljenosti, a zatim se pristupa praktičnom osposobljavanju kandidata, pa provjeri praktične osposobljenosti kandidata.

Na teoretskom dijelu stručnog ispita kandidat treba da pokaže teoretsko znanje za vršenje poslova i zadataka odnosnog zanimanja, a na praktičnom dijelu ispita sposobnost da teoretsko znanje primijeni u praksi, u cilju samostalnog obavljanja poslova i radnih zadataka.

Po položenom praktičnom dijelu smatra se da je kandidat polazio stručni ispit - i izdaje mu se Uvjerenje o izvršenoj obuci za (navesti kategoriju) i položenom stručnom ispitu.

Stručni ispit se polaže pred ispitnom komisijom, koju se formira shodno čl. 25 ovog Uputstva.

Rad Komisije definira se posebnim aktom (Poslovníkom).

Za promjenu kategorije kandidat podnosi novi Zahtjev.

Mora postojati ravnoteža između teoretske obuke (učionica i demonstracija) i praktične obuke (iskustvo na poslu, vožnja uz nadzor i vožnja bez nadzora na prugama koje su zatvorene u svrhu obuke).

Obuka uz pomoć računara mora se prihvatiti za individualno učenje operativnih pravila, signalizacije, itd.

Iako nije obavezna, upotreba simulatora može biti korisna za efikasnu obuku mašinovođa. Simulatori su posebno korisni za osposobljavanje za neuobičajene radne uvjete ili učenje pravila koja se ne primjenjuju često. Njihova prednost je u tome što omogućavaju stjecanje znanja radom na simulatoru u situacijama koje se ne mogu poučavati u realnom svijetu. U principu se moraju koristiti simulatori najnovije generacije.

Što se tiče stjecanja znanja o trasama, pristup kojem se treba davati prednost mora biti onaj u kojem mašinovođa prati drugog mašinovođu odgovarajući broj putovanja uzduž trase kako tokom dana tako i tokom noći. Kao alternativna metoda obuke mogu se koristiti i video snimke trasa kako se vide iz upravljačnice.

PRILOG IV - OPĆE STRUČNO ZNANJE I UVJETI POTREBNI ZA DOZVOLU

1. Ciljevi opće obuke su:

- stjecanje znanja i usvajanje postupaka koji se odnose na tehnologije uključujući sigurnosne principe i filozofiju koja stoji iza operativnih propisa,
 - stjecanje znanja i usvajanje postupaka koji se odnose na rizik u željezničkom saobraćaju različita sredstva koja se koriste za borbu protiv njih,
 - stjecanje znanja i usvajanje postupaka koji se odnose na jedan ili više načina rada željeznice,
 - stjecanje znanja i usvajanje postupaka koji se odnose na vozove, njihov sastav i tehničke uvjete vučnih vozila, teretnih i putničkih vagona i ostalih željezničkih vozila.
- Mašinovođe posebno moraju biti u stanju da:
- razumiju specifične zahtjeve bavljenja profesijom mašinovođe, njenu važnost, profesionalne i lične zahtjeve (dugi period rada, odsustvo od kuće, itd.),
 - primjenjuju pravila o sigurnosti osoblja,
 - prepoznaju željeznička vozila,
 - znaju i primjenjuju metodu rada na precizan način,
 - znaju referentna dokumenta i uputstva (priručnik postupaka i priručnik za pruge kako je definirano u TSI-ju "Saobraćaj", priručnik za mašinovođe, priručnik za otklanjanje kvarova, itd.),
 - nauče ponašanje koje je kompatibilno odgovornostima bitnim za sigurnost,
 - znaju postupke koji se primjenjuju u slučaju nesreća s ozlijeđenima i/ili ljudskim žrtvama,
 - razlikuju opasnosti koje su vezane za željeznički saobraćaj,
 - znaju principe sigurnosti u saobraćaju,
 - primjenjuju osnovne principe elektrotehnike.

2. Za provođenje navedenih ciljeva provodi se program stručnog osposobljavanja kandidata.

Kandidati za mašinovođe mogu biti za radna mjesta:

- za mašinovođe "A" kategorija: manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje,
- za mašinovođe "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje (vozač pružnog vozila),
- za mašinovođe "B" kategorija: prijevoza putnika i/ili tereta.

Za sva radna mjesta prvo se vrši upoznavanje i provjera iz propisa o ličnoj sigurnosti i zaštiti na radu i to poznavanje odredbi iz:

- propisa iz sigurnosti (Pravilnika o unutrašnjem redu u željezničkom saobraćaju; Pravilnika o postupcima pri ozbiljnim nesrećama, nesrećama i incidentima, Uputstva o radu na elektrificiranim prugama);
- propisa iz Zaštite na radu (Pravilnika o zaštiti na radu, Uputstva o pružanju prve pomoći; Uputstva o zaštiti od požara).

Po izvršenoj provjeri znanja pristupa se provođenju plana i programa za osposobljavanje iz teorijskog i praktičnog dijela:

Oposobljavanje kandidata - mašinovođa "A" kategorije: manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje

- (1) Zaposleni je osposobljen da obavlja rad na radnom mjestu mašinovođe "A" kategorije (manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje (mašinovođa na manevri), nakon što je položio stručni ispit za "A" kategoriju (manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje (mašinovođa na manevri)). Za polaganje stručnog ispita kandidat mora biti teorijski i praktično osposobljen.
- (2) Teorijsko osposobljavanje:
 1. Kandidati stječe znanje o odredbama Signalnog pravilnika;
 2. Kandidati stječe znanje o odredbama Saobraćajnog pravilnika, i to:
 - a) detaljno poznavanje općih odredbi,
 - b) detaljno poznavanje poglavlja o pružnim i staničnim uređajima, poglavlja o obilježavanju pruga, kolosjeka, skretnica, signala i drugih uređaja,
 - c) poglavlje o upotrebi kola,
 - d) poglavlje o manevriranju, poglavlje o naročitim pošiljkama,
 - e) poglavlje o označavanju vozova,
 - f) odredbe o redu vožnje,
 - g) poglavlje o prapratnim ispravama voza, o broju i rasporedu voznog osoblja, o vožnji lica teretnim vozovima, o brzini vozova i o saobraćaju vozova,
 - h) poglavlje o reguliranju saobraćaja vozova za vrijeme smetnji na APB ili MZ uređajima i odredbe o saobraćaju vozova za vrijeme prekida službe otpravnika vozova ili odjavničara,
 - i) određivanje redovnih ulaznih kolosjeka,
 - j) odredbe o putu vožnje voza,
 - k) postupak kod ulaznog signala pri promjeni ulaznog kolosjeka ili ulazu voza na zauzeti ili slijepi kolosjek,
 - l) izuzetno zaustavljanje voza,
 - m) neupotrebljivost ili nevaženje glavnih signala,
 - n) obavješćavanje mašinovođe,
 - o) dozvola za vožnju,
 - p) izuzetan prolaz voza,
 - q) osiguranje saobraćaja na cestovnom prijelazu i postupak pri kvaru uređaja,
 - r) poglavlje o radu voznog osoblja, o nepravilnostima u toku vožnje, o reguliranju saobraćaja za vrijeme radova na pruzi ili u stanicama, posebne odredbe o elektrificiranim prugama, poglavlja o posebnim vrstama

saobraćaja i o organizaciji saobraćaja u posebnim uvjetima,

- s) poznavanje obrazaca (raspored manevre, nalozi i bilježnik telegrama-fonograma),
- t) postupci pri ozbiljnim nesrećama, nesrećama ili incidentima.

3. Detaljno stručno znanje u vezi sa kočenjem voza ili manevarskog sastava;

4. Stjecanje znanja o karakteristikama željezničkih vozila, i to:

- a) poznavanje vučnih vozila,
- b) poznavanje dinamike vuče,
- c) poznavanje tipova vučenih vozila,
- d) poznavanje glavnih komponenti željezničkih vozila i njihov utjecaj na sigurno odvijanje saobraćaja,
- e) glavne tehničke karakteristike putničkih i teretnih kola,
- f) uređaji na putničkim kolima,
- g) poznavanje oznaka i natpisa na kolima,
- h) detaljno poznavanje opasnosti pri kvačenju različitih željezničkih vozila,
- i) način i obim pregleda kola,
- j) poznavanje odredbi o naljepnicama na kolima,
- k) odredbe o vrstama kontejnera i njihovom obilježavanju,
- l) poznavanje odredbi o pravilnosti tovara na vozilu;

5. Stjecanje znanja o tehničkim propisima, i to:

- a) poznavanje osnovnih odredbi o glavnim elementima signalno-sigurnosnih uređaja,
- b) poznavanje osnovnih odredbi o stabilnim postrojenjima električne vuče,
- c) poznavanje skretničkih postavnih sprava, skretničkih ključeva, mehaničkih signala i lokalne postavnice, i
- d) poznavanje telekomunikacionih veza i njihove upotrebe.

(3) Praktično osposobljavanje za polaganje praktičnog ispita: Nakon dobijanja potvrde o uspješnom završetku teorijskog osposobljavanja za "A" kategoriju i važećeg uvjerenja o ispunjavanju propisanih zdravstvenih uvjeta za navedenu kategoriju, kandidat može da počne sa praktičnim osposobljavanjem;

- 1. Praktično osposobljavanje počinje sa teorijskim upoznavanjem tipa željezničkog vučnog vozila, sa svim uređajima i opremom ugrađenim na vozilu i sa upoznavanjem sa praktičnom primjenom propisa o ličnoj sigurnosti, zaštiti na radu i organizaciji rada u jedinici i na sredstvima kojima se obavlja praktična obuka, u pogledu procjene rizika;
- 2. U toku rada pod nadzorom kandidat se pod nadzorom instruktora osposobljava za obavljanje svih poslova koje treba samostalno da obavlja kao mašinovođa za navedenu kategoriju;
- 3. Po završenom praktičnom osposobljavanju kandidat polaže praktični ispit pred Komisijom;
- 4. Uspješno položen praktični ispit je osnov za izdavanje potvrde o položenom stručnom ispitu te mu se sa priložene potvrde o uspješno završena sva tri dijela obuke izdaje Uvjerjenje o izvršenoj obuci i položenom stručnom ispitu za radno mjesto mašinovođe za "A" kategoriju (manevarske lokomotive, i sve ostale lokomotive i manevarska sredstva kada se koriste za manevriranje).

Osposobljavanje kandidata – mašinovođa "A" kategorije: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje (vozača pružnih vozila)

(1) Zaposleni je osposobljen da obavlja rad na radnom mjestu mašinovođe "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje, (vozača pružnih vozila) nakon što je položio stručni ispit za mašinovođu "A" kategorije: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje, (vozača pružnih vozila). Za polaganje stručnog ispita kandidat mora biti teorijski i praktično osposobljen.

(2) Teorijsko osposobljavanje:

- 1. Kandidati stječe znanje o odredbama Signalnog pravilnika;
- 2. Kandidati stječe znanje o odredbama Saobraćajnog pravilnika, i to:
 - a) detaljno poznavanje općih odredbi,
 - b) poglavlja o pružnim i staničnim uređajima, poglavlja o obilježavanju pruga, kolosjeka, skretnica, signala i drugih uređaja,
 - c) poglavlja o upotrebi kola, poglavlja o manevriranju,
 - d) opće poznavanje odredbi o naročitim pošiljkama i poglavlja o označavanju vozova,
 - e) odredbe o redu vožnje,
 - f) poglavlje o propratnim ispravama voza,
 - g) poglavlje o broju i rasporedu voznog osoblja, o vožnji lica teretnim vozovima, poglavlje o reguliranju saobraćaja vozova za vrijeme smetnji na APB ili MZ uređajima i odredbe o saobraćaju vozova za vrijeme prekida službe otparnika vozova ili odjavničara,
 - h) odredbe o laganim vožnjama,
 - i) odredbe o redovnim ulaznim kolosijecima,
 - j) odredbe o putu vožnje voza,
 - k) postupak kod ulaznog signala pri promjeni ulaznog kolosjeka ili ulazu voza na zauzeti ili slijepi kolosjek,
 - l) izuzetno zaustavljanje voza
 - m) neupotrebljivost ili nevaženje glavnih signala,
 - n) obavješćavanje mašinovođe,
 - o) dozvola za vožnju,
 - p) izuzetan prolaz voza,
 - q) osiguranje saobraćaja na cestovnom prijelazu i postupak pri kvaru uređaja,
 - r) poglavlje o radu voznog osoblja, o nepravilnostima u toku vožnje, o reguliranju saobraćaja za vrijeme radova na pruzi ili u stanicama, posebne odredbe o elektrificiranim prugama, poglavlja o posebnim vrstama saobraćaja, poglavlja o vožnji motornih vozila za posebne namjene i poglavlja o organizaciji saobraćaja u posebnim uvjetima,
 - s) poznavanje obrazaca (raspored manevre, nalozi i bilježnik telegrama-fonograma),
 - t) postupci pri ozbiljnim nesrećama, nesrećama ili incidentima;
- 3. Detaljno stručno znanje u vezi sa kočenjem motornih pružnih vozila;
- 4. Stječe znanja o vrstama i karakteristikama željezničkih vozila, i to:
 - a) poznavanje vrsta motornih pružnih vozila za posebne namjene,
 - b) osnovno poznavanje vrsta vučenih vozila,
 - c) osnovno poznavanje glavnih dijelova željezničkih vozila i njihovog utjecaj na sigurnost saobraćaja,

- d) glavne tehničke karakteristike teretnih kola,
 - e) osnovno poznavanje oznaka i natpisa na kolima,
 - f) osnovno poznavanje o pravilnosti tovara na kolima;
5. Stjecanje znanja o tehničkim propisima, i to:
- a) poznavanje osnovnih odredbi o glavnim elementima signalnih uređaja,
 - b) poznavanje skretničkih postavnih sprava, skretničkih ključeva, mehaničkih signala i lokalne postavnice, i
 - c) poznavanje telekomunikacionih veza i njihove upotrebe.
- (3) Praktično osposobljavanje za polaganje praktičnog ispita:
1. Nakon dobijanja potvrde o uspješnom završetku teorijskog osposobljavanja i važećeg uvjerenja o ispunjavanju propisanih zdravstvenih uvjeta za mašिनоводу "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje, (vozača pružnih vozila) za vozača motornih pružnih vozila, kandidat može da počne sa praktičnim osposobljavanjem;
 2. Praktično osposobljavanje počinje sa teorijskim upoznavanjem karakteristika tipa motornog pružnog vozila, sa svim uređajima i opremom ugrađenim na vozilu i sa upoznavanjem sa praktičnom primjenom propisa o ličnoj sigurnosti, zaštiti na radu i organizaciji rada u jedinici i na sredstvima kojima se obavlja praktična obuka, u pogledu procjene rizika;
 3. U toku rada pod nadzorom kandidat se pod nadzorom instruktora osposobljava za obavljanje svih poslova koje treba samostalno da obavlja za navedenu kategoriju;
 4. Po završenom praktičnom osposobljavanju kandidat polaže praktični ispit pred Komisijom;
 5. Uspješno položen praktični ispit je osnov za izdavanje potvrde o položenom praktičnom ispitu za navedenu kategoriju i sa priložene potvrde o uspješno završena sva tri dijela izdaje mu se Uvjerenje o izvršenoj obuci i položenom stručnom ispitu za radno mjesto mašिनоводе za "A" kategorija: radni vozovi, željeznička vozila za održavanje, (vozača pružnih vozila).

Osposobljavanje kandidata – mašिनовода "B" kategorija: prijevoza putnika i/ili tereta

- (1) Zaposleni je osposobljen da obavlja rad za "B" kategoriju: prijevoza putnika i/ili tereta, nakon što je položio stručni ispit za "B" kategoriju: prijevoza putnika i/ili tereta. Za polaganje stručnog ispita kandidat mora biti teorijski i praktično osposobljen.
 - (2) Teorijsko osposobljavanje:
 1. Kandidati stječe znanje o odredbama Signalnog pravilnika;
 2. Kandidati stječe znanje o odredbama Saobraćajnog pravilnika, i to:
 - a) detaljno poznavanje općih odredbi,
 - b) detaljno poznavanje poglavlja o pružnim i staničnim uređajima, poglavlja o obilježavanju pruga, kolosjeka, skretnica, signala i drugih uređaja,
 - c) poglavlje o upotrebi kola,
 - d) poglavlje o manevriranju, poglavlje o naročitim pošiljkama i odredbe o kodificiranju pruga za kombinirani transport,
 - e) poglavlje o označavanju vozova,
 - f) odredbe o i redu vožnje,
- g) poglavlje o proprnim ispravama voza, o broju i rasporedu voznog osoblja, o vožnji lica teretnim vozovima, o brzini vozova i o saobraćaju vozova,
 - h) poglavlje o reguliranju saobraćaja vozova za vrijeme smetnji na APB ili MZ uređajima i odredbe o saobraćaju vozova za vrijeme prekida službe otpravnika vozova ili odjavničara,
 - i) određivanje redovnih ulaznih kolosjeka,
 - j) odredbe o putu vožnje voza,
 - k) postupak kod ulaznog signala pri promjeni ulaznog kolosjeka ili ulazu voza na zauzeti ili slijepi kolosjek,
 - l) izuzetno zaustavljanje voza,
 - m) neupotrebljivost ili nevaženje glavnih signala,
 - n) obavješćavanje mašिनоводе,
 - o) dozvola za vožnju,
 - p) izuzetan prolaz voza,
 - q) osiguranje saobraćaja na cestovnom prijelazu i postupak pri kvaru uređaja,
 - r) poglavlje o radu voznog osoblja, o nepravilnostima u toku vožnje, o reguliranju saobraćaja za vrijeme radova na pruzi ili u stanicama, posebne odredbe o elektrificiranim prugama, poglavlja o posebnim vrstama saobraćaja i o organizaciji saobraćaja u posebnim uvjetima,
 - s) poznavanje obrazaca (raspored manevre, nalozi i bilježnik telegrama-fonograma),
 - t) postupci pri ozbiljnim nesrećama, nesrećama ili incidentima;
3. Detaljno stručno znanje u vezi sa kočenjem voza ili manevarskog sastava;
 4. Stjecanje znanja o karakteristikama željezničkih vozila, i to:
 - a) poznavanje vučnih vozila,
 - b) poznavanje dinamike vuče,
 - c) poznavanje tipova vučenih vozila,
 - d) poznavanje glavnih komponenti željezničkih vozila i njihov utjecaj na sigurno odvijanje saobraćaja,
 - e) glavne tehničke karakteristike putničkih i teretnih kola,
 - f) uređaji na putničkim kolima,
 - g) poznavanje oznaka i natpisa na kolima,
 - h) detaljno poznavanje opasnosti pri kvačenju različitih željezničkih vozila,
 - i) način i obim pregleda kola,
 - j) poznavanje odredbi o naljepnicama na kolima,
 - k) odredbe o vrstama kontejnera i njihovom obilježavanju,
 - l) poznavanje odredbi o pravilnosti tovara na vozilu,
 5. Stjecanje znanja o tehničkim propisima, i to:
 - a) poznavanje osnovnih odredbi o glavnim elementima signalno-sigurnosnih uređaja,
 - b) poznavanje osnovnih odredbi o stabilnim postrojenjima električne vuče,
 - c) poznavanje skretničkih postavnih sprava, skretničkih ključeva, mehaničkih signala i lokalne postavnice, i
 - d) poznavanje telekomunikacionih veza i njihove upotrebe.
- (3) Praktično osposobljavanje za polaganje praktičnog ispita:
1. Nakon dobijanja potvrde o uspješnom završetku teorijskog osposobljavanja i važećeg uvjerenja o

- ispunjavanju propisanih zdravstvenih uvjeta za mašinovođu tj za "B" kategoriju: prijevoza putnika i/ili tereta, kandidat može da počne sa praktičnim osposobljavanjem;
- 2. Praktično osposobljavanje počinje sa teorijskim upoznavanjem željezničkog vučnog vozila, sa svim uređajima i opremom ugrađenim na vozilu i upoznavanjem sa praktičnom primjenom propisa o ličnoj sigurnosti, zaštiti na radu i organizaciji rada u jedinici i na sredstvima kojima se obavlja praktična obuka, u pogledu procjene rizika;
- 3. U toku rada pod nadzorom kandidata se pod nadzorom instruktora osposobljava za obavljanje svih poslova koje treba samostalno da obavlja kao mašinovođa za "B" kategoriju: prijevoza putnika i/ili tereta;
- 4. Po završenom praktičnom osposobljavanju kandidat polaže praktični ispit pred Komisijom;
- 5. Uspješno položen praktični ispit je osnov za izdavanje potvrde o položenom stručnom ispitu i sa priložene potvrde o uspješno završena sva tri dijela izdaje mu se Uvjerenje o izvršenoj obuci i položenom stručnom ispitu za "B" kategoriju: prijevoza putnika i/ili tereta.

PRILOG V - STRUČNO POZNAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZILA I ZAHTJEVI VEZANI UZ POTVRDU

Nakon što završe obuku o željezničkim vozilima, mašinovođe moraju biti u stanju obavljati slijedeće zadatke:

1. ISPITIVANJA I PROVJERE PRIJE POLASKA

Mašinovođe moraju imati dovoljno znanja da:

- prikupe dokumentaciju i potrebnu opremu,
- provjere kapacitete vučnog vozila,
- provjere informacije unesene u dokumente koji se nalaze u vučnom vozilu,
- obavljajući određene provjere i ispitivanja osiguraju da vučno vozilo bude u stanju da da potrebnu vučnu snagu i da sigurnosna oprema funkcionira,
- prilikom predaje lokomotive ili na početku putovanja provjeri raspoloživost i funkcionalnost propisane zaštitne i sigurnosne opreme,
- obave rutinske radnje preventivnog održavanja.

2. POZNAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZILA

Kako bi upravljali lokomotivom mašinovođe moraju poznavati sistem upravljanja i indikatore koji su im na raspolaganju, a posebno one koji se odnose na:

- vuču,
- kočenje,
- elemente koji se odnose na sigurnost saobraćaja.

Kako bi mogli otkriti i locirati nepravilnosti na željezničkim vozilima, prijaviti ih i utvrditi što je potrebno da se popravi, a u nekim slučajevima i preduzeti radnje, mašinovođe moraju poznavati:

- mehaničke strukture,
- opremu za ovješenoje i kvačenje,
- trčeći stroj,
- sigurnosnu opremu,
- rezervoare za gorivo, sistem snabdijevanja gorivom, ispusnu opremu,
- oznake s unutrašnje i vanjske strane vozila, a posebno simbola koji se koriste za prijevoz opasnog tereta,
- signale i signalne oznake postavljene duž pruge,
- električne i pneumatske sisteme,
- oduzimanje struje i visokonaponske sisteme,
- opremu za komunikaciju (radio-dispečerski uređaji, GSM-R i drugi telekomunikacioni uređaji kojima se

ostvaruje veza između voznog osoblja i mjesta vođenja i upravljanja željezničkim saobraćajem, itd.),

- Osiguranje puta vožnje,
- sastavne dijelove željezničkih vozila i njihovu ulogu, uređaje koji su specifični za vučena vozila,
- kočioni sistem,
- dijelove koji su specifični za vučna vozila,
- pretvarače, motore i reduktore.

3. ISPITIVANJE KOČNICA

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- prije polaska provjeriti i izračunati da li stvarna kočna masa voza odgovara potrebnoj kočnoj masi koja je uvjet za određenu prugu, kako je navedeno u pratećim dokumentima voza,
- prema potrebi prije polaska, pri kretanju i tokom vožnje provjeriti funkcioniranje komponenti kočionog sistema vučnog vozila i voza.

4. NAČIN EKSPLOATACIJE I MAKSIMALNA BRZINA VOZA S OBTIROM NA KARAKTERISTIKE PRUGE

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- primiti na znanje informacije koje im se daju prije polaska,
- odrediti način vožnje radi vožnje maksimalnom brzinom voza na osnovu varijabli kao što su ograničenja brzine, vremenski uvjeti ili bilo kakve promjene signalizacije.

5. VOŽNJA VOZA NA NAČIN KOJI NE OŠTEĆUJE INSTALACIJE ILI VOZILA

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- služiti se svim raspoloživim sistemima upravljanja u skladu s važećim pravilima,
- pokrenuti voz uzimajući u obzir prijanjanje i ograničenja energije,
- aktivirati kočnice za usporavanja i zaustavljanja, vodeći računa o željezničkim vozilima i instalacijama,
- voziti optimalnom brzinom, u cilju minimalne potrošnje energije, uz pravilno izvršenje reda vožnje.

6. ODSTUPANJA

Mašinovođe moraju:

- biti sposobni uočiti neobične elemente *kod voza prilikom njegovog saobraćaja*,
- biti u stanju pregledati voz i otkriti znakove nepravilnosti, razlikovati ih i reagirati zavisno o njihovoj relativnoj važnosti, pokušati ih otkloniti uvijek dajući prednost sigurnosti željezničkog saobraćaja i osoba,
- znati koja su raspoloživa sredstva za zaštitu i komunikaciju.

7. NEZGODE I NESREĆE U VOŽNJI, POŽARI I NESREĆE S OZLIJEĐENIMA I/ILI LJUDSKIM ŽRTVAMA

Mašinovođe moraju:

- biti u stanju preduzeti korake za zaštitu voza i zatražiti pomoć u slučaju nesreće - na osnovu propratnih dokumenata utvrditi da li voz prijevozi opasne terete i identificirati,
- znati postupke za evakuaciju u slučaju opasnosti.

8. UVJETI ZA NASTAVAK VOŽNJE NAKON NEZGODE S MATERIJALNOM ŠTETOM

Nakon nezgode mašinovođe moraju znati da procjene da li vozilo može nastaviti vožnju i pod kojim uvjetima, kako bi

obavijestio upravitelja infrastrukture o tim uvjetima što je prije moguće.

Mašinovođe moraju biti u stanju odrediti da li je prije nastavka vožnje voza potrebna procjena stručnjaka.

9. ZAŠTITA VOZA

Mašinovođe moraju biti u stanju preduzeti mjere kojima se osigurava da se voz ili dio voza ne bi neočekivano pokrenuo, čak i u najtežim slučajevima.

Mašinovođe moraju poznavati mjere i postupke koji se poduzimaju u slučaju neočekivanog kretanja(odbjegnuća) voza ili dijelova voza radi zaustavljanja istih.

PRILOG VI - STRUČNO POZNAVANJE

INFRASTRUKTURE I UVJETI VEZANI UZ POTVRDU

Poznavanje željezničke infrastrukture

1. ISPITIVANJE KOČNICA

Mašinovođe, prije polaska, moraju znati provjeriti i izračunati da li stvarna kočna masa voza odgovara potrebnoj kočnoj masi koja je uvjet za određenu prugu, kako je navedeno u prpratnim ispravama voza.

2. NAČIN EKSPLOATACIJE I MAKSIMALNA BRZINA VOZA S OBZIROM NA KARAKTERISTIKE PRUGE

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- primiti na znanje dobijene informacije kao što je npr. ograničenje brzine, promjenu signalizacije,
- odrediti način vožnje i ograničenje brzine voza na osnovu karakteristika pruge.

3. POZNAVANJE PRUGE

Mašinovođe moraju biti u stanju predvidjeti probleme i na njih odgovarajuće reagirati u cilju održavanja sigurnosti i ostalih performansi, kao što su tačnost i ekonomski aspekti. Da bi adekvatno reagirali u datim situacijama moraju poznavati željezničke pruge i objekte na pruži trase na kojoj saobraćaju kao i na svim dogovorenim alternativnim trasama.

Važni su sljedeći aspekti:

- uvjeti saobraćaja (promjena kolosijeka, vožnja jednim kolosijekom dvokolosječne pruge, itd.),
- provjera relacije putovanja i proučavanje relevantnih dokumenata,
- prepoznavanje kolosijeka koji se može koristiti za određeni tip vožnje,
- važeća saobraćajna i signalna pravila,
- saobraćajni režim,
- blok sistem i za to vezani propisi,
- nazivi stanice, položaj i uočavanje stanica i postavnica iz daljine kako bi se na odgovarajući način prilagodila vožnja,
- prijelaznu signalizaciju, signalizacija između različitih saobraćajnih sistema ili sistema napajanja električnom energijom,
- ograničenja brzine za različite kategorije vozova,
- topografski *uvjeti*,
- posebni uvjeti kočenja, npr. na prugama s velikim nagibom,
- posebne karakteristike vožnje: posebni signali, znakovi, uvjeti odlaska, itd.

4. SIGURNOSNI PROPISI

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- pokrenuti vozove samo onda kada su ispunjeni svi propisani uvjeti (red vožnje, naredba ili signal za polazak, data potrebna propisana signalizacija itd.),
- opažati signale uz prugu i u upravljačnici, odmah ih i bez greške tumačiti i primjenjivati,

- upravljati vučnim vozilom voza sigurno prema određenim načinima eksploatacije: prema uputstvu koristiti posebne načine vožnje, privremena ograničenja brzine, vožnja po nepravilnom kolosijeku, uz dopuštenje za prolazak pored signala koji pokazuje crveno, vožnja kroz područje gdje su radovi u toku, itd..
- poštovati zaustavljanja predviđena po redu vožnje ili dodatna zaustavljanja i ako je potrebno izvršiti dodatne radnje za putnike tokom tih zaustavljanja, a posebno otvaranje i zatvaranje vrata.

5. VOŽNJA VOZA

Mašinovođe moraju biti u stanju:

- u svakom trenutku znati položaj voza na pruži,
- aktivirati kočnice za usporavanje i zaustavljanje vodeći računa o željezničkim vozilima i instalacijama,
- prilagoditi vožnju voza redu vožnje i svim uputstvima o uštedi energije, uzimajući u obzir karakteristike vučnog vozila, voza, pruge i okoliša,
- retrovizorom, stalno pratiti stanje voza u cjelini (iskliznuće kola, otvorena vrata i sl.)

6. ODSTUPANJA

Mašinovođe moraju:

- biti spremni u onoj mjeri u kojoj to upravljanje vozom omogućuje kako bi uočili neobične elemente na infrastrukturi i u okolini: signale, kolosijeke, snabdijevanje energijom, cestovne prijelaze, područje uz prugu, učesnike drugih vidova saobraćaja,
- znati određene udaljenosti do prepreka,
- obavijestiti upravitelja infrastrukture što je prije moguće o mjestu i vrsti uočenih nepravilnosti na način da informacija bude razumljiva i pravilno shvaćena,
- uzimajući u obzir infrastrukturu, pobrinuti se ili preduzeti mjere da se osigura sigurnost saobraćaja i ljudi kad god je to potrebno.

7. INCIDENTI I NESREĆE U VOŽNJI, POŽARI I NESREĆE S OZLIJEĐENIMA I/ILI LJUDSKIM ŽRTVAMA

Mašinovođe moraju biti u stanju da:

- preduzmu sve potrebne mjere u cilju zaštite voza i zatraže pomoć u slučaju nesreće s ozlijeđenima i/ili ljudskim žrtvama,
- odrede mjesto zaustavljanja voza u slučaju požara i po potrebi olakšati evakuaciju putnika,
- što je prije moguće dati korisne informacije o požaru ako ne može samostalno staviti požar pod kontrolu,
- što je prije moguće o ovim uvjetima obavijesti upravitelja infrastrukture,
- procijeni da li infrastruktura omogućuje nastavak vožnje vozila i u kojim uvjetima.

8. POZNAVANJE STRANIH JEZIKA

Mašinovođe koji prilikom upravljanja vučnim vozilima vozova komuniciraju sa osobljem upravitelja infrastrukture o pitanjima koja su bitna za sigurnost, moraju imati znanje jezika koji koristi dotični upravitelj infrastrukture. Njihovo poznavanje stranog jezika mora biti takvo da mogu aktivno i efikasno komunicirati kako u rutinskim tako i u nepovoljnim i opasnim situacijama.

Mašinovođe moraju biti u stanju služiti se porukama i metodom komunikacije navedenim u TSI "Saobraćaj". Njihovo znanje jezika mora biti minimalno u skladu sa nivoom 3 sljedeće tablice.

Jezik i nivoi komunikacije.

Usmene kvalifikacije za određeni jezik mogu se podijeliti na pet nivoa:

Nivo	Opis
5	- može prilagoditi način na koji govori svom sagovorniku - može izložiti svoje mišljenje - može pregovarati - može uvjeravati - može savjetovati
4	- može se snaći u potpuno nepredviđenim situacijama - može raditi pretpostavke - može argumentirano izraziti svoje mišljenje
3	- može se snaći u jednostavnim praktičnim situacijama koje uključuju nepredviđeni element - može opisivati - može održavati jednostavnu konverzaciju
2	- može se snaći u jednostavnim praktičnim situacijama - može postavljati pitanja - može odgovarati na pitanja
1	- može razgovarati služeći se zapamćenim rečenicama

PRILOG VII - UČESTALOST ISPITIVANJA

Minimalna učestalost periodičnih provjera znanja je slijedeća:

- za lingvističko znanje (samo za one koji nisu izvorni govornici - moraju se sporazumijevati na stranom jeziku) provjerava se provodi svake tri godine ili nakon svake odsutnosti koja je trajala više od godinu dana,
- za provjeru poznavanje infrastrukture (uključujući poznavanje trasa i operativnih pravila) provjera se provodi svake tri godine ili nakon svake odsutnosti sa trase koja je u pitanju a koja je trajala više od godinu dana,
- za poznavanje željezničkih vozila provjera se provodi svake tri godine.